

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

V СЕСІЯ VIII СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

20.12.2017 № 707/3714

Про затвердження Концепції Статуту територіальної громади міста Києва

Відповідно до Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ», Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та враховуючи протокол засідання комітету з підготовки проекту Концепції та проекту Статуту територіальної громади міста Києва від 13 липня 2017 року, з метою створення належних організаційно-правових умов для розробки нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Концепцію Статуту територіальної громади міста Києва згідно з додатком до цього рішення.
2. Доручити виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) подати на громадське обговорення проект рішення Київської міської ради «Про затвердження Статуту територіальної громади міста Києва» до 30.03.2018.
3. Це рішення офіційно оприлюднити в газеті Київської міської ради «Хрещатик».
4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань місцевого самоврядування, регіональних та міжнародних зв'язків.

Київський міський голова

В.Кличко

Додаток
до рішення Київської міської ради
від 10.12.2017 № 402/3914

Концепція Статуту територіальної громади міста Києва

1. Загальні положення

В м. Києві частково закладено базові локально-правові засади місцевого самоврядування, зокрема, на основі чинного законодавства України 28 березня 2002 року прийнято Статут територіальної громади міста Києва, ряд інших нормативно-правових актів, які створюють правові та організаційні основи діяльності Київської міської ради, її виконавчого органу, органів самоорганізації населення, а також реалізації права киян на місцеву ініціативу, громадські слухання, петиції тощо.

Серед цих актів особливе місце займає статут територіальної громади – своєрідна комунальна «конституція» міста. Світовий досвід свідчить, що саме муніципальні статuti та хартії дають територіальним громадам можливість самостійно в межах закону обрати структуру свого управління, забезпечуючи своєрідний плюралізм форм місцевої демократії. Вони конкретизують та адаптують до місцевих умов численні закономірності, впорядковують їх у логічному викладенні, сприяють виникненню у населення правильних та досить повних уявлень про структуру та роботу механізму місцевого самоврядування, створюють легальні умови для формування і впровадження прав та інтересів членів територіальної громади, що обумовлені природою місцевого самоврядування (так званих муніципальних прав та інтересів)

Статут територіальної громади міста Києва має відповідати таким критеріям:

законність – відповідність чинному законодавству, здатність розвивати його та, по можливості, нівелювати існуючі в ньому правові колізії та прогалини;

політична нейтральність – здатність забезпечувати умови для реалізації сталої, послідовної міської політики незалежно від змін у політичній сфері;

системність – здатність забезпечувати комплексний підхід до регламентації об'єкта регулювання та створення певної цілісності, єдності;

креативність – здатність відтворювати історичні, культурні, соціально-економічні та інші місцеві особливості і традиції територіальної громади, поєднувати адміністративні та демократичні методи управління;

спадкоємність – здатність зберігати стабільні умови життєдіяльності територіальної громади при обранні представницьких органів нового скликання;

динамізм – здатність своєчасно реагувати на зміни чинного законодавства та трансформаційні процеси в українському суспільстві тощо.

Здійснюючи регуляторний та реформаторський вплив на різні сфери життя територіальної громади міста, статут має виконувати такі основні функції:

легітимну – визначення легітимності територіальної громади та інших суб'єктів місцевого самоврядування міста;

управлінську – визначення умов для ефективного управління у територіальній громаді міста;

регуляторну – встановлення загальних норм регулювання взаємин між суб'єктами місцевого самоврядування міста;

правотворчу – уточнення правового поля діяльності суб'єктів місцевого самоврядування міста;

інноваційну – забезпечення динаміки розвитку міста відповідно до стратегічного плану, закріплення механізмів інноваційних процесів;

реформаторську – створення передумов для реформування життя міста;

правоустановчу – визначення прав та обов'язків суб'єктів місцевого самоврядування міста;

правозахисну – визначення гарантій прав та обов'язків суб'єктів місцевого самоврядування міста, відповідальності та способів їхнього захисту;

етичну – визначення норм та правил взаємин суб'єктів місцевого самоврядування міста.

У сучасних умовах статут має стати своєрідним «індикатором» здатності територіальної громади, органів та посадових осіб місцевого самоврядування самостійно в межах Конституції та законів вирішувати всі питання місцевого значення, ефективним нормативно-правовим інструментом реалізації функцій і повноважень місцевого самоврядування.

2. Проблеми, які потребують розв'язання. Обґрунтування необхідності прийняття нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва

Від часу прийняття чинного Статуту територіальної громади міста Києва та базових локальних нормативно-правових актів з питань місцевого самоврядування його здійснення у м. Києві відбувалося фактично лише на рівні Київської міської ради, її виконавчого органу та Київського міського голови, оскільки у силу низки об'єктивних та суб'єктивних внутрішніх та зовнішніх причин територіальна громада міста Києва та інші суб'єкти локальної самоорганізації виявилися неспроможними виконувати функції та повноваження місцевого самоврядування, або ж їх безпосередня участь у їх здійсненні носила суто формальний характер (місцеві вибори,

функціонування органів самоорганізації населення тощо). Здебільшого вони взагалі були усунені від цього процесу.

Існуюча на сьогодні у м. Києві модель організації та функціонування місцевого самоврядування та її локальна нормативно-правова основа не задовольняють потреб територіальної громади та її членів – жителів міста Києва (киян) і не відповідають принципам Європейської хартії місцевого самоврядування, сучасним стандартам муніципальної демократії.

Функціонування місцевого самоврядування у територіальній громаді міста Києва та її структурних складових – територіальних мікроколективах жителів районів у місті, мікрорайонах, кварталах тощо не забезпечує створення сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку киян, їх самоорганізації та самодіяльності на основі принципів субсидіарності та децентралізації, самореалізації їх ініціатив та творчого потенціалу, захисту їх муніципальних прав, надання їм органами місцевого самоврядування міста високоякісних і доступних адміністративних, соціальних та інших послуг тощо.

У зв'язку з цим можна визначити наступні інституційні та функціональні чинники, що вимагають модернізації існуючої на сьогодні у м. Києві моделі місцевого самоврядування та передумови розробки та прийняття нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва:

неспроможність територіальної громади – у силу вкрай суперечливого муніципального розвитку Києва жителі міста Києва – кияни так і не стали повноцінною та дієздатною у політико-правовому та соціально-економічному відношенні територіальною громадою, у тому числі, внаслідок відсутності якісного та функціонального статуту. Чинний Статут не є документом, який сприяє процесу формування територіальної громади міста Києва (муніципалізації), тобто муніципальної спільноти (а не просто математичної сукупності, як це фактично є сьогодні) людей – жителів (киян), об'єднаних необхідністю вирішення спільних питань тощо;

відсутність субсидіарності та реальної децентралізації у місті – у силу низки причин, у тому числі, відсутності якісного статутного регулювання муніципального життя, територіальна громада міста Києва, по суті, носить факультативний або другорядний у порівнянні з іншими суб'єктами міської влади характер, що суперечить Конституції України та усім міжнародним стандартам місцевого самоврядування;

фіктивність та номінальний характер – чинний Статут територіальної громади міста Києва так і не став документом з установчою природою: жодного самостійного значення у процесі формування самоврядування територіальної громади у будь-якій сфері міського життя (господарсько-економічній, соціальній, духовно-культурній, організаційно-правовій, інформаційній тощо) з точки зору його реальності він не відіграє;

дисфункціональність – чинний Статут територіальної громади міста Києва визначає питання, які, головним чином, вже врегульовані

Конституцією та законами, тобто функцію муніципально-правового статутного регулювання не здійснює;

юридична сила та дія по вертикалі – враховуючи, що за своєю природою та характером функцій статут територіальної громади повинен мати вищу юридичну силу щодо інших локальних актів, які приймаються безпосередньо територіальною громадою міста Києва або в системі органів та посадових осіб місцевого самоврядування, тобто у вертикалі локальних актів бути пріоритетним документом, місце чинного Статуту територіальної громади міста Києва в ієрархії муніципальних актів столичної влади має суто номінальний характер;

дія по горизонталі – Статут територіальної громади міста Києва має бути основою для подальшої локальної нормотворчості, тобто створювати оптимальні умови для розвитку усієї локальної системи актів місцевого самоврядування. Правотворча та комунікативна роль чинного Статуту територіальної громади міста Києва в формуванні та розвитку розвиненої системи муніципальних актів столичної влади майже не відчутна;

історична пам'ять – статuti та установчі акти територіальних громад мають давню традицію і відігравали свого часу надзвичайно важливу роль в історії становлення та розвитку різноманітних форм місцевого самоврядування у м. Києві (самоврядність та особливе значення Києва за часів України-Руси, Повість временних літ, Руська Правда, Уставна грамота Литовського Великого князя Олександра київським міщанам 1494 р. щодо київських вільностей та прав на самоврядування, Жалувана грамота Литовського Великого князя Олександра київським міщанам про звільнення їх від оплати мита 1497 р., Уставна великокняжа грамота Київському війську і міщанам про воєводські прибутки 1499 р., Уставна підтверджувальна грамота жителям київської землі 1507 р., Жалувана грамота польського короля Сигізмунда Августа місту Києву 1545 р., Конституція Пилипа Орлика 1710 р. тощо). Історичні особливості здійснення місцевого самоврядування визначаються у якості мети, яка має враховуватися при прийнятті статуту територіальної громади села, селища, міста (частина перша статті 19 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні»). Втім, чинний Статут територіальної громади міста Києва не відображає муніципальну історію Києва та муніципальні традиції його територіальної громади;

столичні функції – м. Київ відповідно до Конституції України є столицею України, зокрема: 1) політичним центром держави; 2) місцем розташування резиденції глави держави – Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, Верховного Суду України, центральних органів державної влади; 3) місцем розташування дипломатичних представництв іноземних держав та міжнародних організацій в Україні. Також м. Київ є місцем розташування Київської обласної ради та Київської обласної державної адміністрації та їх органів. Київ є місцем розташування відповідних органів виконавчої влади і місцевого самоврядування. Наявність столичних функцій не має приводити

до ігнорування, зменшення, звуження, нівелювання муніципальних прав киян;

демографічні проблеми та територіально-просторові особливості – на великій території (836 кв. км) проживає значна кількість людей – Київ є найбільшим містом України і сьомим за чисельністю населення у Європі. За даними Головного управління статистики у м. Києві станом на 1 травня 2017 року наявне населення у Києві становило 2 927 667 осіб, постійне дещо менше – 2 886 360. За останніх десять років населення міста стабільно зростає. У місті розташований колосальний житловий фонд, чисельні будівлі різних державних та комунальних установ і організацій, об'єкти промисловості та транспорту, що має знайти своє відображення у новому Статуті територіальної громади міста Києва;

фінансово-економічні особливості – перспективи розвитку територіальної громади міста Києва пов'язані з закріпленням позитивних тенденцій останніх років, їх поглибленням на основі використання цілого ряду можливостей і особливостей, зокрема: вигідне географічне розташування на перехресті численних транспортних шляхів сполучення, що створює передумови для поглиблення торговельних відносин; високий професійний, освітній і культурний рівень киян, наявність висококваліфікованих інженерів, технологів, робітників і службовців-менеджерів, відносна дешевизна робочої сили порівняно з зарубіжними країнами, міграційний приплив кваліфікованої робочої сили; потужний економічний потенціал, розвинена система комунікацій; великий культурний і туристично-рекреаційний потенціал, сконцентрований у мережі об'єктів культури і мистецтва, унікальних природних пам'яток; унікальність пам'яток історії, культури й архітектури підвищують його туристично-екскурсійні можливості; привабливість з точки зору престижності проживання, якості середовища життєдіяльності, різноманітності культурно-мистецьких і суспільних подій; можливості для подальшого просторового розвитку – наявність майданчиків перспективної забудови високої цінності, резерви планувального каркасу, значні територіальні ресурси у власності територіальної громади міста Києва тощо. Ситуація, яка склалася у зв'язку з особливостями положення міста Києва як столиці України, безумовно, не може не впливати, а в певних випадках і детермінувати особливості організації та діяльності публічно-владних структур міста, його внутрішньомуніципального територіального устрою, нормативно-правової фіксації цих особливостей, в т. ч. муніципальної статутної регламентації;

- *формування та розвиток просторового та публічного простору* – з огляду на стрімкий розвиток самосвідомості громадськості та активний запит населення на врегулювання правил існування й розвитку публічного простору міста Київ, наразі необхідно юридично визначити та закріпити у Статуті територіальної громади міста Києва поняття публічного простору як одного з інструментів розвитку та створення позитивного іміджу міста. Останнім часом муніципальна громадськість активно бере участь у створенні публічного простору – мурали, буккросінг, майданчики, парки тощо. Тобто

публічний простір існує, але потребує своєї нормативної регламентації, системного підходу, визначення механізмів взаємодії учасників та відповідальності.

3. Мета та завдання Концепції нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва

Метою Концепції є визначення підходів до встановлення засад локально-нормативного регулювання питань організації та функціонування місцевого самоврядування в м. Києві відповідно до Конституції України та сучасних стандартів і принципів муніципальної демократії.

Для досягнення цієї мети поставлені такі *завдання Концепції*:

- визначити фактори, які свідчать про те, що чинний Статут територіальної громади міста Києва виконав свою роль як основного локального акта саморегуляції територіальної громади міста, вичерпав свої функціональні можливості;

- обґрунтувати доцільність прийняття нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва;

- визначити предмет та структуру нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва;

- окреслити місце та роль Статуту територіальної громади міста Києва в системі нормативно-правового регулювання питань місцевого самоврядування на локальному рівні;

- запропонувати різні варіанти побудови схеми місцевого самоврядування в територіальній громаді міста Києва, що може становити предмет широкого громадського та експертного обговорення з тим, щоб обрати та закріпити в новій редакції Статуту найбільш оптимальну для міста Києва модель;

- сформулювати механізми (організаційно-правовий, інформаційно-комунікативний тощо) процесу реалізації Концепції, кінцевим етапом якого має стати прийняття Статуту територіальної громади міста Києва та його реєстрація в установленому законом порядку.

4. Правова основа нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва

Нормативно-правове регулювання місцевого самоврядування в місті Києві поєднує у собі ті особливості, які притаманні йому як місту з особливим статусом – столиці України, територіальна громада якого становить майже 3 млн жителів.

В основі нормативно-правового регулювання місцевого самоврядування в місті Києві – Конституція України, закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про столицю України – місто-герой Київ», «Про органи самоорганізації населення», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про місцеві вибори» тощо.

Визначальну роль у формуванні та здійсненні самоврядування територіальної громади міста Києва мають відігравати фундаментальні міжнародні муніципальні стандарти, насамперед, положення Європейської хартії місцевого самоврядування, додаткового протоколу до неї, Стратегії щодо інновацій та доброго врядування на місцевому рівні від 15 – 16 жовтня 2007 року, Європейської хартії міст II – Маніфест нової урбаністики (Резолюція Конгресу місцевих і регіональних влад Європи 269 (2008), 29 травня 2009 року), Європейської ландшафтної конвенції (20 жовтня 2000 року), Екологічної Угоди Міст (5 червня 2005 року), Європейської системи показників із сталого розвитку туризму (2013), Хартії туризму (1985), інших міжнародних актів, які містять багато положень, які безпосередньо пов'язані із процесами інституціоналізації та функціонування громадянського суспільства та локальної демократії.

Стратегічну роль у модернізації місцевого самоврядування у місті Києві має відігравати Концепція Київ Смарт Сіті, яка передбачає розвиток міста за такими ключовими напрямками: підвищення якості життя містян; модернізація фізичної та розбудова технологічної інфраструктури міста; використання технологій для ефективного управління містом; дотримання стандартів екологічності, сталого економічного розвитку та соціальної інклюзії; активне залучення громадськості тощо.

Важливою нормативною умовою функціонування територіальної громади та органів місцевого самоврядування у м. Києві є правові акти, прийняті в системі місцевого самоврядування. Це Регламент Київської міської ради, рішення Київської міської ради, розпорядження Київського міського голови тощо.

Водночас, конституюючим локальним нормативно-правовим актом безперечно має нова редакція Статуту територіальної громади міста Києва.

5. Архітектоніка нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва

Преамбула:

Предмет Статуту, його законодавча основа, мета прийняття.

Розділ I. Загальні положення:

1.1. Короткий історичний нарис міста Києва (заснування, надання магдебурзького права – самоврядні традиції, набуття статусу столиці, звання міста-героя тощо). Особливості статусу міста Києва як столиці України.

1.2. Визначення територіальної громади міста Києва (членство в громаді).

1.3. Пам'ятні дати та святкові дні територіальної громади міста Києва, що відображають всю історію міста, формуючи чітке усвідомлення історичної пам'яті і безперервності життя міста протягом майже двох тисячоліть, ролі і місця історичних подій і постатей в історії міста.

1.4. Почесні звання територіальної громади міста Києва (почесний громадянин міста – критерії присвоєння, порядок ініціювання та розгляду питання про присвоєння, спеціальні відзнаки), нагороди та відзнаки територіальної громади із зазначенням дати заснування.

1.5. Символіка територіальної громади міста Києва (герб, прапор, гімн – опис, дата затвердження).

1.6. Юридична адреса представницького органу.

Розділ II. Межі території громади та її географічне положення

2.1. Територія громади становить окрему адміністративно-територіальну одиницю, вона не входить до складу жодної іншої адміністративно-територіальної одиниці.

2.2. Районування території громади міста Києва, передбачити в системі територіального устрою громади не лише території районів у місті, а й території мікрорайонів (їх перелік, порядок затвердження їх меж, критерії утворення мікрорайонів тощо).

2.3. Площа міста, демографічна характеристика громади, гідрографічна сітка, площа лісового та паркового фонду, наявність родовищ корисних копалин, стан їх розробки.

2.4. Наявність функціональних зон – територіальні зони зі спеціальним статусом (історико-заповідні, лісопаркові, промислові тощо).

2.5. Перелік громад, з яким межує територіальна громада міста Києва (з півночі, півдня, заходу, сходу)

Розділ III. Правова основа Статуту

3.1. Порядок затвердження Статуту територіальної громади міста Києва, внесення до нього змін (включаючи процедуру громадського обговорення)

3.2. Юридична сила Статуту територіальної громади міста Києва (найвища щодо всіх інших муніципальних актів, за винятком тих, що затверджуються на місцевому референдумі). Закріплюється принцип, згідно з яким правові акти органів міського самоврядування громади та їхніх посадових осіб, що суперечать цьому Статуту, не підлягають застосуванню і виконанню.

3.3. Відповідність Статуту територіальної громади міста Києва актам законодавства

3.4. Лобіювання та захист прав і законних інтересів територіальної громади міста Києва, її членів при прийнятті нових нормативно-правових актів, участь членів територіальної громади у нормотворчому процесі.

Розділ IV. Взаємовідносини громади, її органів та посадових осіб з органами державної влади, установами, підприємствами і організаціями та інституціями громадянського суспільства

4.1. Загальні засади взаємовідносин з органами виконавчої влади, діяльність яких поширюється на територію громади.

4.2. Закріплення принципу забезпечення державою здійснення містом Києвом столичних функцій.

4.3. Загальні засади взаємовідносин з органами судової влади, прокуратури, іншими правоохоронними органами.

4.4. Засади взаємовідносин з підприємствами, установами і організаціями, що перебувають на території громади, окремо – з об'єктами комунальної власності міста.

4.5. Закріплення принципу підтримки територіальною громадою міста Києва корпоративної соціальної відповідальності, благодійництва, меценатства та спонсорства

4.6. Засади взаємовідносин органів та посадових осіб місцевого самоврядування міста Києва з громадськими організаціями.

4.7. Загальні засади взаємовідносин територіальної громади міста Києва з іншими громадами, міжнародних зв'язків, у т. ч. побратимські зв'язки.

4.8. Засади (в тому числі – міжнародно-правові) співробітництва територіальної громади міста Києва (міжмуніципальне співробітництво) з іншими громадами.

Розділ V. Загальні засади організації та функціонування системи місцевого самоврядування

5.1. Система місцевого самоврядування у місті Києві.

5.2. Принципи функціонування суб'єктів системи місцевого самоврядування.

Розділ VI. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування

6.1. Характеристика територіальної громади як первинного суб'єкта права на місцеве самоврядування (в тому числі, характеристика внутрішньої структури територіальної громади: жителі районів у місті, жителі мікрорайонів тощо).

6.2. Правоздатність (цивільно-правова, господарсько-правова) територіальної громади міста Києва.

6.3. Правоздатність внутрішніх підрозділів територіальної громади міста Києва (жителів районів у місті, жителів мікрорайонів тощо).

6.4. Питання виключної компетенції територіальної громади міста Києва. Можливо також слід визначити перелік питань, які не може безпосередньо вирішувати територіальна громада.

6.5. Партисипативна демократія – коротка характеристика кожної з окремих форм: загальні збори, громадські слухання, електронні петиції,

засоби електронної демократії та електронного урядування, місцеві ініціативи, консультативно-дорадчі органи, громадські роботи тощо.

Розділ VII. Схема місцевого самоврядування в територіальній громаді міста Києва

Територіальна громада міста Києва виступає за відновлення реального місцевого самоврядування, яке має складатись за схемою: Київський міський голова, Київська міська рада, виконавчий комітет Київської міської ради та районні адміністрації. До внесення змін до Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» схема муніципального управління в територіальній громаді має відповідати чинному законодавству та передбачати обов'язкове створення районних у місті рад.

7.1. Система органів місцевого самоврядування:

Варіант 1:

Київський міський голова, Київська міська рада, виконавчий орган Київської міської ради, функції якого виконує Київська міська державна адміністрація, та районні в місті Києві ради, яким будуть підзвітні та підконтрольні районні державні адміністрації.

Варіант 2:

Загальноміський рівень: Київська міська рада – міський голова – виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) – галузеві органи управління.

Районний рівень: Районні у місті ради – виконавчі органи районних рад – галузеві органи управління.

Базовий рівень: Органи самоорганізації населення, асоціації органів самоорганізації населення, квартальні, вуличні, будинкові комітети, комітети мікрорайону, комітети району в місті.

Варіант 3:

Загальноміський рівень: Київська міська рада — міський голова — виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) — галузеві органи управління.

Районний рівень: Районні у місті ради — виконавчі органи районних рад (районні державні адміністрації) - галузеві органи управління.

Базовий рівень: Органи самоорганізації населення — асоціації органів самоорганізації населення.

Варіант 4:

Загальноміський рівень: Київська міська рада — міський голова - виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) — галузеві органи управління.

Районний рівень: Районні державні адміністрації - галузеві органи управління.

Базовий рівень: Органи самоорганізації населення — асоціації органів самоорганізації населення. При цьому асоціації формуються за територіальною ознакою — районні, асоціації органів самоорганізації населення мікрорайонів. Асоціація — юридична особа з централізованою бухгалтерією, яка обслуговує інші органи самоорганізації населення (будинкові, вуличні, квартальні).

Варіант 5:

Загальноміський рівень: Київська міська рада — міський голова - виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) — галузеві органи управління.

Районний рівень: Районні у місті ради — виконавчі комітети районних рад — районні державні адміністрації— галузеві органи управління.

Базовий рівень: Органи самоорганізації населення — асоціації органів самоорганізації населення.

Варіант 6:

(для загальноміського рівня — у разі прийняття відповідних змін до Конституції, відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування та Резолюції Ради Європи 123 (2001) від 9 листопада 2001 року «Про місцеву та регіональну демократію в Україні»)

Загальноміський рівень: Київська міська рада — міський голова - виконавчий орган Київської міської ради – Київська міська державна адміністрація або Префект, Урядовий, Державний уповноважений — галузеві органи управління.

7.2. Принципи розподілу відповідальності між різними рівнями управління. При цьому кожний із зазначених в п. 7.1. варіантів передбачає власний розподіл повноважень між різними рівнями місцевого самоврядування.

7.3. Громадський контроль за діяльністю органів муніципального управління.

7.4. Відповідальність органів муніципального управління.

Розділ VIII. Сталий розвиток міста

8.1. Поняття та принципи сталого розвитку.

8.2. Політика інтегрованого міського розвитку

8.3. Засади та способи планування розвитку міста. Сталий розвиток міста забезпечується шляхом розробки та реалізації низки документів довгострокового, середньострокового та короткострокового планування.

8.4. Система планування розвитку міста.

8.4.1. Стратегічне планування (підходи, принципи, інструменти, документація).

1) Стратегія розвитку міста Києва.

2) Програми економічного та соціального розвитку міста Києва.

8.5. Характеристика та інструменти короткотермінового планування соціально-економічного та культурного розвитку громади (Бюджет міста Києва, Програма економічного і соціального розвитку столиці, міські цільові програми).

Розділ. IX Публічний простір

9.1. Загальні засади публічного простору міста Києва.

9.2. Право територіальної громади міста Києва на міський публічний простір.

9.3. Основні принципи планування, формування та розвитку публічного простору м. Київ.

9.4. Власник публічного простору.

9.5. Перелік суб'єктів публічного простору та загальні засади взаємовідносин між ними.

9.6. Пріоритетність та категоризація об'єктів публічного простору (загальнодержавні, місцеві тощо).

9.7. Контроль та відповідальність у сфері публічного простору міста.

9.8. Участь територіальної громади міста Києва у плануванні, формуванні та розвитку публічного простору.

9.9. Збереження та відновлення ландшафту історичного ареалу міста; недоторканість, захист, всебічний розвиток всіх об'єктів культурної та природної спадщини, зелених насаджень та водних об'єктів.

Розділ Х. Права та обов'язки членів територіальної громади міста Києва

10.1. Закріплення принципу членів територіальної громади за обсягом право- та дієздатності:

а) *повноправні члени територіальної громади міста Києва*: громадяни України – жителі громади, які відповідно до Конституції України та Закону України «Про місцеві вибори» мають активне виборче право. Зазначені особи володіють муніципальною право- та дієздатністю в повному обсязі;

б) *члени територіальної громади міста Києва з обмеженою муніципальною право- та дієздатністю*: жителі громади, які є іноземцями, особами без громадянства; неповнолітні громадяни України; громадянами України, яких визнано судом недієздатними, або такі, що перебувають на строковій військовій службі чи відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Обмеження муніципальної право- та дієздатності цих членів територіальної громади встановлюються Конституцією та законами України та полягають у позбавленні їх права участі у місцевих виборах, у місцевих референдумах, загальних зборах (конференціях) за місцем проживання, права займати посади в органах місцевого самоврядування громади.

10.2. Закріплення принципу, згідно з яким у своїй діяльності із задоволення потреб членів територіальної громади органи місцевого самоврядування та їхні посадові особи, органи самоорганізації населення, комунальні підприємства, установи та організації, громадяни керуються політикою забезпечення безпеки дитини, а також інших категорій киян, які потребують особливої уваги, яка затверджується Київською міською радою.

10.3. Закріплення принципу, згідно з яким особи, які відповідно до вимог Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», інших актів законодавства України не зареєстрували своє місце проживання в м. Києві, але які володіють нерухомим майном (нерухомістю) на території міста, працюють на території громади, ведуть іншу діяльність, пов'язану зі сплатою податків, зборів до міського бюджету, користуються усіма правами членів міської громади, окрім активного виборчого права, права участі у місцевих референдумах, загальних зборах (конференціях) громадян за місцем проживання, громадських слуханнях та права місцевої ініціативи. Рішенням Київської міської ради для цієї категорії осіб можуть встановлюватись право користування інфраструктурою міста, а також порядок отримання соціальних, освітніх, медичних та інших послуг на рівних умовах з членами територіальної громади.

10.4. Закріплення принципу, згідно з яким права члена територіальної громади, окрім активного виборчого права, права участі у місцевих референдумах, загальних зборах (конференціях) членів територіальної громади за місцем проживання, надаються також Почесним громадянам міста Києва незалежно від місця їхнього проживання, а також, за рішенням Київської міської ради, особам, які не є членами міської громади, але

отримали у відповідності із Законом України «Про закордонних українців» статус закордонного українця або мають значні, офіційно визнані заслуги перед територіальною громадою міста Києва.

10.5. Встановлення переліку прав членів територіальної громади міста Києва доцільно визначати як додаткові до встановлених Конституцією і законами України. Зокрема, до нього включити:

1) права на задоволення основних потреб киян та сприятливі умови життя;

2) забезпеченість якісною питною водою;

3) якісне електропостачання;

4) ефективну систему збору, вивезення та переробки сміття з вулиць, прибудинкових територій та під'їздів багатоквартирних будинків у населених пунктах громади;

5) забезпеченість належним транспортним сполученням – як внутрішнім, так і зовнішнім включаючи розгалужену інфраструктуру для приватного електро- і велотранспорту;

6) розгалуженість і якість доріг, повсюдну безбар'єрність в публічних місцях, громадських закладах, підприємствах, установах і організаціях незалежно від форми власності;

7) освітленість вулиць і під'їздів будинків у темну пору доби;

8) забезпечення тиші на вулицях та у житлових будинках з 22:00 до 6:30 в робочі дні та з 22:00 до 7:30 у вихідні (вказати точний час у відповідності до норм чинного законодавства);

9) ефективну систему безпеки громадян та захисту їхнього майна (боротьба зі злочинністю; охорона громадського порядку, попередження та ліквідація наслідків стихійного лиха, розгалужена система відеоспостереження і відеомоніторингу);

10) наявність умов для своєї зайнятості;

11) доступність та якість медичних послуг відповідно до державних та міжнародних стандартів, доступність та якість заходів для зміцнення здоров'я населення, попередження захворювань, продовження активного та працездатного віку, заохочення до здорового способу життя та занять спортом;

12) доступність та якість освітніх послуг відповідно до державних та міжнародних стандартів;

13) ефективну систему надання побутових послуг;

14) повсюдну доступність та якість мобільного зв'язку та інтернет-мереж не нижче 4-го покоління зв'язку;

15) забезпеченість місцями для відпочинку і дозвілля;

16) створення умов для життя дітей, включаючи розваги, освіту, безпеку, захист тощо;

17) забезпеченість закладами культури (бібліотеки, будинки культури, кінотеатри тощо);

18) вільний доступ до усіх природних об'єктів та угідь в межах громади – лісів, берегів рік та озер;

19) вільний доступ та використання публічного простору;

20) доступність та якість адміністративних послуг;

21) залучення до обговорення програм місцевого розвитку, проектів місцевих бюджетів тощо, у т.ч. через системи прямої електронної демократії (онлайн);

22) вичерпне інформування про стан міського життя;

23) проведення незалежних експертиз щодо питань місцевого життя, у т.ч. проектів нормативних актів міської влади тощо;

24) повний і безперешкодний онлайн-доступ до всієї інформації про діяльність, зобов'язання і фінанси всіх органів місцевого самоврядування, їх виконавчих органів, комунальних підприємств, установ і організацій та всіх підприємств, установ і організацій, в яких місто володіє часткою понад 25%;

25) повний і безперешкодний онлайн-доступ до всіх реєстрів всієї комунальної власності і земельного кадастру міста;

26) екологічно чисте середовище;

27) сприятливі умови ведення бізнесу та інвестування.

10.6 Закріплення принципу, згідно з яким в усіх діях щодо дітей усіх суб'єктів міської влади та установ, що займаються питаннями соціального забезпечення, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини. Міська влада зобов'язується забезпечувати відповідний захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, і з цією метою вживає всіх відповідних заходів, які передбачені Конституцією та закріплені в Конвенції ООН про права дитини.

10.7. Закріплення принципу, згідно з яким у своїй діяльності із задоволення потреб членів територіальної громади органи місцевого самоврядування та їх посадові особи, органи самоорганізації населення, комунальні підприємства, установи та організації керуються політикою якості, яка затверджується Київською міською радою відповідно до міжнародних стандартів якості, зокрема, ISO 9001.

10.8. Перелік обов'язків членів територіальної громади міста Києва визначається по аналогії з переліком їх муніципальних прав. Зокрема, до їх переліку можна було б включити обов'язки щодо:

1) збереження та розвитку традицій, звичаїв та особливостей територіальної громади міста Києва, шанобливого ставлення до її історії, до об'єктів історико-культурної спадщини;

2) сприяння сталому розвитку територіальної громади міста Києва;

3) недискримінації та толерантного ставлення до усіх членів територіальної громади міста Києва незалежно до їхнього етнічного походження, віросповідання, політичних переконань тощо;

4) сприяння реалізації права членів територіальної громади на задоволення передбачених цим Статутом основних соціально-побутових, економічних, безпекових, культурно-духовних потреб;

5) бережливого ставлення до довкілля, зелених насаджень, екології території громади міста Києва;

6) збереження публічного простору та недопущення перешкоджання іншим членам територіальної громади у вільному доступі й використанню публічного простору.

10.9. Механізми захисту прав членів територіальної громади міста Києва. Зокрема: 1) з метою захисту прав і свобод членів територіальної громади, їх окремих категорій (пенсіонери, особи з інвалідністю, особи з постійними або тимчасовими фізіологічними та психологічними потребами, ветерани війни, репресовані, національні та релігійні меншини, студенти, вимушені переселенці, учасники АТО тощо) рішенням Київської міської ради може бути запроваджено інститут Громадського уповноваженого територіальної громади з питань захисту їхніх прав (Муніципальний омбудсман); 2) з метою дотримання прав дітей, враховуючи динамічний розвиток місцевого самоврядування, процеси децентралізації (передачу повноважень стосовно забезпечення найкращих інтересів дитини, її прав від центральних органів влади до органів місцевого самоврядування, враховуючи довготривалий процес деінституалізації, перехід на формат замовлення соціальних послуг) має бути запроваджено Інститут уповноваженого територіальної громади з прав дітей (Дитячий омбудсман).

10.10. Відповідальність членів територіальної громади.

Розділ XI. Матеріальна та фінансова основи територіальної громади міста Києва. Комунальне підприємство як одне з джерел наповнення бюджету

1.1. Закріплення принципу права територіальної громади міста Києва на комунальну власність, загальні засади визначення переліку об'єктів права комунальної власності.

11.2. Принципи фінансового забезпечення розвитку територіальної громади міста Києва.

11.3. Загальний порядок обліку об'єктів комунальної власності територіальної громади міста Києва, в тому числі на території району у місті, що має здійснюватися через відкритий програмний продукт "Автоматизована система обліку об'єктів комунального майна укладання, зміни, припинення і обліку правочинів майна територіальної громади міста Києва", яка є окремим модулем, відповідно до Комплексної міської цільової програми "Електронна

столиця”. Можливо доцільно встановити перелік інформаційних ресурсів, що мають міститися в Реєстрі.

11.4. З метою запровадження належного громадського контролю за використанням об’єктів комунальної власності територіальної громади міста Києва утворюється Громадська інвентаризаційна комісія територіальної громади міста, району у місті, до складу якої включаються представники інститутів громадянського суспільства міста, які мають належний рівень кваліфікації.

11.5. Структура фінансової основи територіальної громади міста Києва

11.6. Питання складання, розгляду, затвердження, виконання та звітності бюджету територіальної громади із забезпеченням прозорості бюджетного процесу та запровадження партиципаторного бюджету (бюджету участі).

Розділ XII. Внесення змін до Статуту

Розділ XIII. Прикінцеві положення

6. Напрями та строки реалізації Концепції проекту нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва

Процес створення Статуту територіальної громади міста Києва здійснюватиметься у такі етапи.

На першому етапі розробляється загальний ескіз Концепції нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва, яка виноситься на фахову експертизу та широке громадське обговорення, після чого Концепція доопрацьовується з урахуванням зауважень та пропозицій, що надійшли у ході експертизи й обговорення, та передається на схвалення Київською міською радою.

На другому етапі – після прийняття рішення Київської міської ради про схвалення Концепції нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва розробляється проект нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва, який піддається фаховій експертизі, громадському обговоренню та доопрацюванню.

На третьому етапі проект нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва виноситься на розгляд Київської міської ради. Цей етап може передбачати необхідність науково-експертного консультування та супроводу, у тому числі в процесі обговорення на пленарних засіданнях Київської міської ради. Затвердження нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва Київською міською радою (варіант – на міському референдумі).

На четвертому етапі здійснюється реєстрація нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва Міністерством юстиції України. Цей етап може передбачати необхідність як фахового юридичного супроводу, так і експертного консультування.

Громадське та фахове обговорення проводиться у формі круглих столів, науково-практичних семінарів та конференцій, громадських слухань, розгляду індивідуальних і колективних звернень за широкою участю ЗМІ та в інших формах, які дозволяють усім бажаючим висловити свою думку відносно нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва та його окремих положень. Передбачається утворення та модерування Інтернет-сторінки; висвітлення у соцмережах.

7. Очікувані результати

Реалізація Концепції сприятиме розробці та затвердженню сучасного Статуту територіальної громади міста Києва, який відповідає Конституції та законам України, ратифікованим міжнародним документам, у першу чергу – Європейській хартії місцевого самоврядування та Додатковому (Утрехтському) протоколу до неї; забезпечує реалізацію 12 принципів Належного врядування (Good Governance); враховує вітчизняні традиції та позитивний зарубіжний досвід муніципальної демократії.

У зв'язку з прийняттям нової редакції Статуту територіальної громади міста Києва можна очікувати наступні юридичні, політичні, соціально-економічні, психологічні та інші наслідки його застосування:

- створюватимуться локальні нормативно-правові передумови для становлення територіальної громади міста Києва як первинного суб'єкта місцевого самоврядування, основного носія його функцій та повноважень, внаслідок чого вона зможе безпосередньо реалізовувати свою соціально-політичну та господарсько-економічну правосуб'єктність, вирішувати під свою відповідальність широке коло питань місцевого значення;

- створюватимуться локальні нормативно-правові засади розподілу повноважень та відповідальності між суб'єктами системи місцевого самоврядування у м. Києві;

- визначатимуться особливості правосуб'єктності жителів – членів територіальної громади міста Києва як первинних індивідуальних суб'єктів самоврядування, що сприятиме створенню муніципально-правових можливостей їх самоорганізації, безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення, стимулюватиме розвиток різних форм господарсько-економічної, соціально-культурної та політичної активності за місцем проживання.

8. Джерела фінансування заходів з реалізації Концепції

Фінансування заходів з реалізації Концепції здійснюється з бюджету міста Києва, а також за рахунок міжнародної технічної та фінансової допомоги.

Київський міський голова

В. Кличко